

Krister Näsén, Lukas Gamerov
Enheten för arbetsmarknad och utbildning

Möte i användarrådet för arbetsmarknadsstatistik 13 maj 2025

Närvarande:

Jesper Hansson, Swedbank, Ordförande
Julia Fennö, Konjunkturinstitutet
Pär Millstam, Arbetsmiljöverket
Petra Nyberg, Arbetsförmedlingen
Anna Löfgren Eriksson, Unionen
Pernilla Wasén, Riksbanken
Christian Lindell, Region Skåne
Gilbert Fontana, SACO
Petra Nyberg, Arbetsförmedlingen
Lena Orpana, TCO
Anna Löfgren Eriksson, UNIONEN
Krister B. Andersson, Svenskt näringsliv
Fredrik Söderqvist ersättare för Kerstin Mikaelsson, LO
Björn Andersson, Riksdagens utredningstjänst

Från SCB:

Katarina Wizell, SSA/AU/LEDN
Elisabet Andersson, SSA/AU/AKU
Mikael Fredberg, SSA/AU/LS
Oskar Nilsson SSA/AU/KA
Lukas Gamerov SSA/AU/LS, sekreterare
Krister Näsén SSA/AU/AKU, sekreterare

Föredragande:

Jesper Hansson, Swedbank
Lukas Gamerov, SSA/AU/LS
Christian Lindell, Region Skåne

Frånvarande:

Ulrika Vikman, IFAU
Thomas Skyttesvall, Arbetsmarknadsdepartementet
Disa Kammars Larsson, Finansdepartementet
Henrik Björk, Riksgälden

Mötets öppnande

Ordförande öppnade mötet och hälsade välkomna.

1 Godkännande av dagordning

Dagordningen fastställdes. En övrig punkt anmäld av Mikael Fredberg SCB.

2 SCB-info

Information och diskussion kring bl.a. SCB:s prioriteringar till följd av resursläget, m.m. (Katarina Wizell, SCB)

Katarina Wizell, enhetschef på SCB, presenterade om avgiftsfria data när SCB och Bolagsverket lanserar värdefulla datamängder. Några av variablerna i SCB:s allmänna företagsregister är med bland de data som EU klassat som värdefulla datamängder enligt EU:s öppna data-direktiv samt genomförandeförordningen för värdefulla datamängder ([EU 2023/138](#)). Dessa uppgifter ska därmed tillgängliggöras avgiftsfritt och i maskinläsbart format.

SCB ansvarar tillsammans med Bolagsverket för de värdefulla datamängderna gällande företagsinformation och de båda myndigheterna har valt att göra en gemensam lösning för att underlätta för användare. Uppgifterna från SCB finns därför tillgängliga i samma API som de uppgifter som Bolagsverket ansvarar för. Mer information finns här [Värdefulla datamängder – Bolagsverket](#).

I slutet av året lanserar SCB nya uppdaterade SNI-koder, SNI 2025. Förändringen sker för att stämma överens med en ny version av branschkode (NACE) inom EU och under 2025 pågår därför ett stort arbete på SCB med att koda ca 500 000 arbetsställen till de uppdaterade SNI 2025-koderna.

För detta ändamål har SCB utvecklat en ny e-tjänst som företagare når via verksamt.se. Där kan man som företagare se över sin nuvarande SNI-kod och vid behov uppdatera den till en SNI 2025-kod.

Sverige för in de nya koderna i det statistiska företagsregistret fr o m december 2025 för statistikens användning. Koderna sprids därefter i samhället via SCB:s allmänna företagsregister. Statistikprodukter kommer löpande anpassa redovisningen efter den nya klassificeringen. Implementeringen för bland annat AKU och BAS sker från och med referensmånad januari 2027.

Fråga: hur hanteras SNI-koder i öppna data?

SCB: Det kommer att finnas organisationskoder men vi tar med oss frågan om SNI.

Översynen av de regionala indelningarna är genomförd och beslutet avseende den nya indelningen, DeSO2025, är fattat

Fråga: är RegSO också reviderat och är kommunerna inblandade.

SCB: RegSO är också reviderat och kommunerna är involverade.

Save the date för statistikdagen den 20 okt

Det blir ett heldagsevenemang i Stockholm. Arbete pågår i projektgruppen med att ta fram ett program för Statistikdagen med ett intressant innehåll.

Kombinerad insamling i AKU. SCB håller på med test för att erbjuda utökade grupper möjlighet att svara via webb och genomför därför större test. Dels ett som pågår där det testas för utökade grupper men med nuvarande upplägg, dvs telefon först, och dels ett renodlat webbstest i höst.

Undersökningen Lediga jobb och rekryteringsbehov, LOR, den nya undersökningen där vi slagit ihop 3 undersökningar, har nu publicerat den sista delen. Webbinarium den 4 juni kl 10.

Fråga: kommer det att göras någon skattning av eventuellt tidsseriebrott kopplat till LOR?

SCB: försökt skatta tidsseriebrottet mellan LOR och det gamla förfarandet (Konjunkturstatistik över vakanser). Vi kommer med anledning av SNI-omläggning inte publicera någon skattning av brott utan fortsätter göra kvartalsvisa bedömningar. Finns en länk på SCB:s hemsida där man kan anmäla sig till webinariet den 4:e.

Analysen som har genomförts på enheten:

[Arbetskraftsundersökningarna \(AKU\) 2025:1 – Tema: Arbete hemifrån och arbetad tid](#)

[Förankring på arbetsmarknaden för YH-studerande 2022-2023](#)

[7 av 10 tjejer väljer bort natur och teknik](#)

[Vanligt att arbeta som ingenjör trots ofullständig utbildning](#)

[Fredagsdiagram LinkedIn - #fredagsdiagram, #fredagsdiagram utbildning](#)

Work in Sweden

Uppdrag om att stärka samordning kopplat till Sveriges möjligheter att attrahera och behålla högkvalificerad internationell kompetens och annan utländsk arbetskraft som är viktig för Sveriges konkurrenskraft. Paula Kossack drog om det arbetet på förra användarrådet.

Registerstudie om arbetsgivare som anställer arbetskraftsinvandrare från tredje land. Planerad publicering Q2.

Arbete pågår med en registerstudie om anhöriga (partner och barn) till arbetskraftsinvandrare från tredje land. Planerad publicering Q2.

En artikel om vikten av att anhöriga till arbetskraftsinvandrare från tredje land får jobb har publicerats i tidskriften Ekonomisk debatt.

Förberedelsearbete av en enkätundersökning till arbetsgivare som anställer arbetskraftsinvandrare. Enkäten skickas ut Q2.

Decentraliserad publicering

SCB driver ett projekt med syfte att decentralisera planering och publicering av den publicering som sker 08.00 på scb.se. Arbetet med publicering flyttas till producenterna av statistiken med syfte att uppnå effektivare processer. Genomförandet sker stegvis och inleds med statistiknyheten för produkter som har publicering varje månad.

Första försök med att producenterna själva genomför publiceringen har genomförts lyckat och fler görs under våren. Besökare på scb.se och användare av statistiken kommer inte att påverkas.

Nytt koncept för produktsidor

Parallellt med överflytten av publiceringen pågår ett projekt som syftar till att göra det lättare att hitta och ta del av statistik på scb.se.

Under hösten 2024 genomfördes tester med expertanvändare för att undersöka vilka behov de har av webbplatsens produktsidor. Sammanlagt var det 11 expertanvändare som har blivit intervjuade och som vi har genomfört tester med. De produktsidor som testades var KPI, BNP, familjestatistik och befolkningsstatistik.

Utifrån dessa resultat ska nu ett nytt koncept för produktsidor tas fram för att stödja användaren i att hitta och ta del av statistik. Under arbetets gång kommer statistiker och andra experter från SCB att involveras. Det nya konceptet kommer också att testas mot användare för att säkerställa att det får rätt effekter. Först 2026 kommer ett nytt koncept att lanseras.

3 Arbetet i användarrådet

Diskussion kring hur vi strukturerar arbetet i användarrådet (Katarina Wizell, SCB)

SCB har sedan ett antal år tillbaka olika användarråd där tanken är att det systematiskt ska vara organiserade användarkontakter. I råden skall delges information om nya och förändrade statistikbehov där det också ges möjlighet att förankra dessa. Ledamöterna skall i dessa användarråd ha en aktiv roll i prioriterings- och uppföljningsfrågor, samt en rådgivande funktion till SCB. Användarråden har på så vis en rådgivande funktion och ska företräda användare av den anslagsfinansierade statistiken som SCB ansvarar för inom respektive ämnesområde. Därmed avses både det allmäninformativa behovet av statistik och mer specifika behov hos olika användare.

De ämnesstatistiska användarråden ska behandla frågor rörande behov av ny statistik, utveckling och förändring av befintlig statistik, kvalitetsfrågor samt prioriteringar och omprioriteringar inför kommande budgetår och ges möjlighet att följa upp såväl planer som föregående års verksamhet inom ämnesområdet. Rådets synpunkter och prioriteringar på förslag tänkta att ingå i SCB:s budgetunderlag ska dokumenteras på lämpligt sätt. Användarråden ska årligen lämna en verksamhetsrapport till SCB. Verksamhetsrapporterna utgör underlag för bland annat redovisning av användarrådets verksamhet i SCB:s årsredovisning.

För användarrådet för arbetsmarknadsstatistik föreslås att det är en stående punkt från medlemmarna i rådet. Det kan vara redovisning av rapporter eller utvecklingsarbete som har bedrivits kopplat till statistiken. För att underlätta ett aktivt deltagande strävar SCB att skicka ut dokument/presentationer innan möten så att ledamöterna kan förankra i respektive organisation. Vidare föreslås att vi har en inledande runda där ledamöterna kort redovisar olika användning och vad som fungerar bra och utmaningar med arbetsmarknadsstatistiken.

Fråga: Det är bra om det kan skickas ut i förväg så att det kan förankras på hemmaplan. Då har man mycket större chans att komma med input.

SCB: vi strävar efter att göra det så långt vi kan.

Fråga: Frågor som spänner över flera användarråd. Hur ska det informeras kring? Exempelvis CKM som varit upp i andra råd och som påverkar mycket.

SCB: när det gäller den typen av frågor behöver vi samordna oss så att vi kan komma ut med central information.

Ordf: det är bra om ledamöterna utnyttjar tillfället och möjligheten när vi har användarrådet.

SCB: det är också viktigt att vi återkopplar på inkomna frågeställningar som uppstår i samband med användarråden.

4 **Diskussion – hur kan handelskriget påverka svensk arbetsmarknad?**

Jesper Hansson, Samtliga

Jesper Hansson från Swedbank höll en presentation om det pågående handelskriget i världen och vilka konsekvenser det kan få för arbetsmarknaden. Handelskriget får stora konsekvenser för ekonomin och på så vis också arbetsmarknaden. USA vill isolera sig och backar från åtaganden i NATO. Omvärldsläget har föranlett Swedbank att revidera sina prognoser. Ur ett svenskt perspektiv har NATO-medlemskapet använts som en motivering för infrastruktursatsningar något som också påverkar bilden av ekonomin.

Det protektionistiska handelskriget försvagad dollar och börs som ett resultat av bland annat tariffer och osäkerhet på börser. En bedömning från Swedbanks är att högre tullar är här för att stanna. USA:s tullar på import tros hamna kring i genomsnitt mellan 10–20 procent och gentemot EU 10–15 procent medan EU:s motåtgärder tros bli mer begränsade.

På sikt tros handelskriget mellan USA och Kina trappas ned, men att betydande tullar ändå förväntas kvarstå och att osäkerheten kring handel och tullar minskar gradvis.

En svårighet med det nuvarande läget är att det är svårt att skapa modeller då vi inte haft den typen av tullar i modern efterkrigstid. Modellerna tenderar att vara relativt linjära och kan underskatta effekterna.

Modellberäkningar med användning av G-Cubed visar på en negativ effekt på BNP inklusive jämförbara motåtgärder. Utan motåtgärder bedöms effekten bli ungefär halverad. Inflationen bedöms öka till följd av tullarna. Sammantaget bedöms det leda till minskad köpkraft men förbättrade statsfinanser. Förhöjd inflation på kort sikt med höjd styrränta däremot kan, enligt modellen, inflationen minska på medellång sikt.

De mer kortsiktiga effekterna av handelskriget tros ge en sänkt sysselsättning framför allt i USA. Prognoserna pekar däremot mot att sysselsättningen på längre sikt inte påverkas stort utan att

arbetsmarknaden anpassar sig. I USA rör det sig främst om en nedgång inom tillverkningsindustrin, vilket är den motsatta effekten mot syftet med tullarna. Varukonsumtionen blir dyrare och hushållen ställer då om till att konsumera mer tjänster.

Fråga: har de input-output i modellerna. Sverige kan bli drabbat exempelvis kring efterfrågan på gruvmaskiner osv.

Jesper: ja de är input-output-modeller.

Fråga: kan FED:s ökning av räntan förväntas ge spillover-effekter på andra centralbanker?

Jesper: det är nog inte så det kommer att bli, delvis ökad inflation till följd av tullar men det finns andra delar som överväger.

Fråga: finns det någon känslighetsaspekt i modellerna?

Jesper: det finns många olika modeller. Dessutom finns det en stor känslighet för nivåerna på tullarna. Svårt att validera mot data då vi inte haft ett sådan nivå på tullarna i modern tid. Det finns också flera andra aspekter att ta hänsyn till som pricing to market och att EU kan tvingas ta aktion mot kinesiska varor då de förväntas utöka sin export till EU.

Fråga: finns det något land som kan utgöra exempel som validering?

Jesper: möjligen länder i tredje världen men fråga om de kan utgöra exempel.

Tjänstehandeln är inte med i modellen och är svårare att göra beräkningar på. EU har flaggat för att belägga amerikanska techföretag med sanktioner.

Sett till fordonsindustrin förväntas en positiv utveckling för importen av amerikanska bilar. Sysselsatta inom tillverkning av motorfordon har fått en dipp under senare tid och fler än hälften av företagen inom branscherna har haft en negativ trend sedan 2023.

Fråga: det här sätter data från Bolagsverket om SNI i data på sin spets.

Jesper: det finns ju även en mängd kringbranscher som då också påverkas negativt.

En annan aspekt är sysselsättningen inom svensk försvarsindustri förväntas öka då Europa rustar upp. Krigsmaterial är ännu så länge undantaget från tullar.

Ett medskick kring modellberäkningarna är att de inte beaktar osäkerhet. Rörligheten när det gäller handelskriget har gjort att det är turbulent på

alla marknader. Just den turbulensen kommer vara en viktigare aspekt för BNP och sysselsättningen i år.

Konsumentförtroendet har vänt ned enligt KI:s barometer samtidigt som anställningsplanerna pekar svagt ned.

Företagen visar däremot inte samma nedgång. Anställningarna visar däremot på en viss nedgång.

BNP-prognoserna visar på nolltillväxt under ett tag för att sedan vara något högre det kommande året. Detta verkar också vara konsensus bland prognosmakare. Den underliggande inhemska konsumtionen i Europa torde leda till relativt oförändrat läge. Sysselsättningen tros minska något på kort sikt för att sedan vända upp, när är lite olika beroende av modell och prognos. Arbetslösheten förväntas ligga platt ett halvår för att sedan avta ned.

Detta är dels baserat på ett Antagande om att osäkerheten kommer att minska, men frågan är om den kommer att göra det? En del företag verkar inte riktigt svara på förväntat sätt. En del i handelskriget har också varit att det har gjorts ett antal undantag och en del företag verkar tro att de också kan få undantag framgent.

5 Jämförelser AKU och BAS – Nuläge och framöver

Lukas Gamerov, SCB

Lukas Gamerov SCB presenterade om numeriska skillnader mellan BAS och AKU. SCB har numera två produkter med delvis samma benämningar och samma användningsområde, båda med sina för och nackdelar. SCB ser stora behov att kunna förklara både skillnader och likheter mellan AKU och BAS.

Det är en större skillnad rent antalsmässigt i åldern 20-64 år jämfört med 15-74 år där AKU överstiger BAS i kärnarbetskraften. Generellt är det större skillnader bland utrikes födda än inrikes födda mellan de båda produkterna. Sett till män och kvinnor har AKU högre antal sysselsatta bland män jämfört med BAS.

Fråga: AKU har väl konfidensintervall?

SCB: här redovisar vi bara punktskattningar så det är något förenklat.

Samstämmigheten mellan de båda produkterna är som störst bland de fast anställda där. Samstämmigheten är där omkring 98-99 procent. För övriga grupper av de sysselsatta är samstämmigheten mellan

produkterna lägre, skillnaden är som bland företagare i preliminär BAS där samstämmigheten med AKU är omkring 75-80 procent.

Fråga: kan AKU:s användande av AGI påverka skillnaden

SCB: nej, det är hjälpinformation som inte pressar data så hårt.

Fråga: räcker det med en utbetalning på 1 krona för att räknas som sysselsatta?

SCB: vi sätter inget specifikt krontal utan de ska ha en utbetalning under månaden.

Fråga: utlandsstationerade som har SINK? Ingår de i BAS?

SCB: de måste ha en ersättning via AGI för att räknas som sysselsatta.

Det finns vissa huvudsakliga skillnader som påverkar nivåskattningarna. Medan AKU frågar om arbete minst 1 timme under en viss given referensvecka nyttjar BAS administrativa utbetalningar under en hel månad där BAS går miste om de som inte hade en utbetalning varför AKU förväntas ha något fler sysselsatta. Samtidigt kan BAS förväntas sysselsätta fler personer då referensperioden sträcker sig över en hel månad medan AKU endast en viss vecka. Slutlön/semesterlön kan dessutom ge en extra månad som sysselsatt fast det rörde sig om en utbetalning. BAS visar, jämfört med AKU, en viss förskjutning.

BAS redovisar både en preliminär och en slutlig version. I den preliminära versionen av BAS underskattas antalet sysselsatta då metoden att skatta antalet sysselsatta inte tar hänsyn till årliga deklarationer och periodiseringar för vissa ersättningar. Underskattningen avser i stor utsträckning egenföretagare och påverkar framför allt den äldre populationen. Underskattningen avser främst personer som kan antas ha en svagare ställning på arbetsmarknaden, personer som inte gör tillräckligt starka avtryck. AKU förväntas i jämförelse ha fler sysselsatta.

Övertäckning hanteras olika mellan produkterna. Det är RTB som används som ram men övertäckningen fördelar sig olika. I RTB bedöms det vara en övertäckning om cirka 60- 80 000 personer. I BAS räknas dessa som att vara utanför arbetskraften medan de i AKU ingår i den befolkningstotal som det räknas upp till. AKU förväntas redovisera fler sysselsatta än BAS i och med att personerna som är övertäckning räknas upp enligt de vikter och styrvillkor som är uppsatta.

Slutligen kan AKU:s skattningsförfarande utgöra en grund för skillnader. I AKU används svar från en delmängd av populationen för att dra slutsatser om hela populationen. Svartsbortfallet är inte jämnt fördelat

utan har en viss skevhet. Bortfallsuppräknings kompenseras och kalibreras för att minska effekterna av bortfallet men det kan ändå påverka i viss mån.

AKU har de senaste månaderna försökt hitta orsaker till varför de utrikes föddas sysselsättning låg högre än BAS under framför allt 2023 men har inte hittat någon systematisk orsak. Utredningen har varit grundlig och SCB har även varit nere på nivån intervjuarbias utan att hitta någon enskild orsak.

6 **Rapport från ledamot i rådet – koppling till SCB-statistik,** *Christian Lindell, Region skåne*

Christian Lindell presenterade hur BAS och snabbare registerbaserad statistik påverkat Region Skånes arbete med prognoser. Tidigare har man varit beroende av enkätbaserad statistik som varit volatil eller har saknats på regional nivå. Vid användandet av registerstatistik tidigare har man varit tvungen att använda äldre data som varit upp till två år gammal för att göra framskrivningar och processen mot snabbare registerbaserad är en revolution konstaterar han.

SCB gör bland annat en regional variant av trender och prognoser som de har arbetat vidare med. BAS har underlättat det regionala arbetet då tidigare enkätundersökningar alltid varit behäftade med osäkerhet.

Alla regioner har gjort en gemensam beställning sedan policyn ändrades 2018-2019. Efter det har det skett en samverkan mellan regionerna där man poolar resurserna och hjälper varandra.

Bland annat tas det fram en kortsiktig utbildningsprognos som är en del av statliga kompetensförsörjningsuppdraget för att ge en fingervisning om utvecklingen. Det är något som är väldigt efterfrågat av kommunerna och utgör underlag för mer kvalificerade beslut.

Det är en kvantitativ prognos med valfri geografisk indelning samt en utbuds- och efterfrågeprognos, oberoende av varandra. I prognosen görs trendframskrivning. Normalt sett används fem år, men det går att ställa in. Utbuds- och efterfrågeprognoserna vägs samman med ett poängsystem. Underlag används för diskussion med både arbetsgivar- och kommun. Man har även en kvalitativ diskussion kring de kvantitativa resultaten för att eventuellt modifiera dessa.

Hela modellen körs i MONA och bygger mycket på indelningarna i Trender och prognoser. Framgent fortsätter arbetet med att ytterligare

använda de utbildningsgrupper som används i Trender och prognoser och dela in materialet i samma grupper som SCB men skilja på teoretisk och praktiskt gymnasium. Sedan arbeta vidare med att använda BAS så långt det är möjligt som för inkomster, sysselsättning och arbetslöshet.

Fråga: är det slutliga eller preliminära BAS som används?

Christian: det är den slutliga men vi tittar på om vi kan använda oss av den preliminära.

En följd effekt av arbetet är att det har skapats ett nätverk för kommuner och regioner där man utbyter script i R. Arbeta pågår med att försöka få till en starkare samordning mellan regioner.

7 Övriga frågor

Anmäld övrig punkt av Mikael Fredberg SCB, Anställningar har börjat publiceras däremot kommer det inte att vara någon publicering i juli om Användarrådet inte har någon invändning. Inga invändningar gjordes.

Fråga: hur ser planen ut för arbetet med revideringen av ISCO och SSYK?

SCB: vi börjar sätta oss in vad som behöver göras framöver. Kanske kan återkomma om.